

DEBRECZEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PART HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK :

Helyben: félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. — fill.
Vidéken: félévre 9 kor., negyedévre 4 kor. 50 fill.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő:
Dr. Varga Lajos. Békásy Jenő.

Egyes szám ára 4 fillér.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca 11. Telefon 412

Krimicsau!

Ezen — sajnos ma már nálunk sem ismeretlen — című plakáttal fordul az építő munkások munkarendvédő bizottsága Debrecen város polgáraihoz. Támaszkodva ezen felhívásra, mint egyik igénytelen polgára városunknak — és mint a ki most közvetlenül is bajlódom egyik debreceni nagyobb építkezéssel, — ugyszólván kötelességemnek tartom a választ.

Előre bocsátom, hogy én a munkás ember jogos igényeit nem csak tiszteletben tartom, de a magam szerény körében mindig azok kielégítésén buzgólkodom. Hiszen magam is munkából élek!

Ezen szempont vezetett akkor is, midőn még ezen plakátok megjelenése előtt ugyszólván megtámadtam az építészeket, mért nem elégitik ki a munkások jogos kívánságait és mért nem rendezik velük a dolgokat, hogy ilyen munka beszüntetések többé ne forduljanak elő. Az építő iparosok végrehajtó bizottságának elnöksége felelt és felvilágosításait adatokkal támogatta.

Miután ezek a dolgok a „Krimicsau“ című plakáton elmondottakra is vonatkoznak, az ebben felhívott nagyközönség, sőt maguk a munkások iránti kötelességemnek tartom a kapott felvilágosításokat tárgyilagosan ismertetni.

Felmutatták előttem az 1904. október 27-én megtartott békéltető bizottsági ülésen úgy a munkások, mint a munkaadók által elfogadott, hatóságilag is megerősített „munkarendet“. Ezen munkarendben kölcsönös megegyezéssel a legkisebb munkabér 32 fillérben állapított meg. Felmutatták továbbá a kőművesek megbizottai Kovács Mihály és öt társa által 1905. január 12-én az építészek végrehajtó bizottságához intézett levelét, a végrehajtó bizottságnak erre már 1905. január 17-ikén küldött válaszát, melyben szívesen késznek nyilatkoznak az elfogadott „munkarend“ alapján a kőműves munkásokkal a békés munkálkodás biztosítása céljából tárgyalásba bocsátkozni.

Ezen előzékeny válasza már nem a debreceni kőművesek névszerint is megnevezett megbizottjai feleltek, hanem „a magyarországi építőmunkások szövetség debreceni csoportjának munkarend védő bizottsága“, anélkül, hogy az elfogadott munkarendnek reájuk is kötelező voltát elismerték volna. Az építészek végrehajtó bizottsága újólag hangsúlyozta, hogy az elfogadott „munka-

rend“ alapján szíves készséggel tárgyal, de csak a kőművesek névszerint megnevezett megbizottaival. A „munkarend védő bizottság“ mereven ragaszkodván álláspontjához, a dolog abban maradt.

Később azonban az egyes vállalkozókkal megegyeztek, akik — bárha a minimum 32 fillérben lett a kölcsönösen kötelező munkarendben megállapítva — 36 fillérben biztosították a legkisebb munkabért, de a kőműves segédek igen tekintélyes részének óránként 42—44 sőt 50 fillér a fizetése. Ilyen feltételek mellett dolgoztak is az egész tavaszon, de a mikor a Piac-utcai két nagy építkezés befejezéséhez közeledett, újabb követeléssel állottak elő és a minimumnak 40 fillérben való megállapítását követelték. A vállalkozók határtalannak látva a munkások követelését, azt nem teljesítették. Erre a kőműves segédek a két építkezést bojkotálták, mire a szolidaritást vállalt építészek munkazárattal feleltek.

Az itt röviden elmondottakból megállapítható, hogy a munkarend védő bizottságnak hangulat keltés, vagy inkább mentegetőzés céljából alkalmazott és erősen színezett kiáltványa nem felel meg a valóságnak. Ugyanis:

Az ipartestületileg igazolt kezdő és elagott segédek kivéve egyetlen kőműves sem kap egy napra kevesebbet 3 korona 60 fillénnél, de tekintélyes számban ennél sokkal többet.

Ez pedig nagyon tisztességes munkabér. Ugy, hogy munkabér leszorítás miatt nem is lehet panaszkodni.

És hogy nem is ez az oka a mostani állapotnak, azt mindennél fényesebben bizonyítja a következő eset.

Az egyik Piac utcai építetőre igen sürgős lévén a munka befejezése, annak nevében azon ajánlatot tettem az ott dolgozó munkások bizalmi férfiának, hogy nem kutatjuk jogos-e vagy jogtalan a kőművesek újabb követelése, hanem megadjuk nekik a mit követelnek és írásban is kötelezzük magunkat a különbözet megfizetésére. És mi történt? A szakegylet nem engedte az ajánlatot elfogadni.

Hát most kérdelem, tekintheti a közvélemény olyan rettenetesen szomorúnak a kőműves segédek helyzetét, mint a minőnek azt a plakát fel akarja tüntetni, ha még olyan esetben sem akarnak dolgozni, a midőn annyi fizetést kaptak volna, a mennyit maguk kívántak?

Ez a tény egymagában kétségtelenül bizonyítja, hogy az építő munkások vezetősége az egész társadalommal, társadalmi renddel szembe helyezi a kőműveseket, még ezek akarata ellenére is. Azért mondom ezt, mert igen sok becsületes és szorgalmas kőműves segédőt hallottam, hogy ők nagyon szívesen dolgoznának, de félnek a terrorizmustól. Igazán sajtáságos, hogy éppen annak az osztálynak a vezetősége, mely legtöbbször és legerősebben agitál a zsarnokság és elnyomatás ellen, a legerősebb zsarnokságot és határt nem ismerő nyomást gyakorolja saját tagjaival szemben. Hangoztatja folyton a szabadságot, de azért csak az szabad, a mit a vezetőség jónak lát megengedni. Szabad sztrájkolni, bojkotálni, mikor a vezetőség rendeli, de a világért sem szabad a szorgalmas és családját szerető munkás embernek dolgozni, mert különben a szabadság lovagjai leverik az állványról! A Szabadság, Egyenlőség és Testvériség magasztos eszméit gyakorlatilag úgy alkalmazzák, hogy minden munkásnak szabad, de aztán muszáj is a szervezetbe belépni és fizetni. mert csak a szervezet kebelében lehetnek egyenlők és testvérek. És azt a munkást, a ki nehezen szerzett fillereit inkább családjának akarja juttatni, mint a Szervezet pénztárába fizetni, azt, mint a bélpoklost kiközösítik és lehetetlenné teszik szegénynek a megélhetést, mert olyan vállalatnál nem dolgoznak, hol olyan ember is kap munkát, ki a Szervezethez nem tartozik. Itt történt Debrecenben, hogy egy elszegényedett kőműves mestert, ki mint segéd akarta a családjának szükséges kenyeret megkeresni, nem engedtek dolgozni, mert nem tagja a szervezetnek! És mindezt a Szabadság, Egyenlőség és Testvériség nevében!

Azt mondja a „Krimicsau“ plakát: „Igazságot a huszadik században“ — „Szorgalmas, fáradhatatlan tevékenységünk megtörök a munkaadók telhetetlenségén!“ Ezzel szemben a vállalkozók azt állítják és a régebbi építési naplókkal bizonyítani is tudják, hogy a felcsigázott munkabérnél is nagyobb baj reájuk az, hogy a kőművesek most sem nem szorgalmasak, sem nem tevékenyek. Ezelőtt egy átlagos munkás falazott egy nap három köbméter falat és keresett annyit minden szervezet és vezetőség nélkül, hogy legtöbbje házat, földet vett magának.

Most azonban a legszorgalmasabb mun-

Előkelő

összeköttetések folytán a legjobb firnisz és festék, permetezéshez való valódi auszigi **Eézaglic, Raffia hánca**, továbbá kizárólag ott kapható tartós tükörfényű valódi 3 csilagu **Padló fénymáz**, mely butorokhoz is kiválóan alkalmas

Kohn Henrik

fűszerkereskedésében
Gróf Degenfeld-tér 7. szám.

kás sem rak fel többet egy köbméter falnál. Ha vérében is volna a szorgalom és tevékenység, akkor sem dolgozhatnék többet, mert minden építésnél van a szervezetnek egy bizalmi embere, a ki a szorgalmasabb és igyekvő munkást a szakegyletnél bejelenti, hol hűtlenségért, vakmerőségért megfélemlítő intésben és korholásban részesül és ha ez sem használna, a munkaadótól elbocsátását követelik. Legutóbb egyik nagyobb debreceni ácsmesternél történt, hogy a többi munkások egy társuk elbocsátását követelték: mert az többet és szorgalmasabban dolgozott. És ezt is igazságnak tekinti a Szervezet!

Ez a „Szervezet“ miniszterileg jóváhagyott szabályzatával egyidejűleg egy „Eszközeink“ című füzetet is kézbesít a belépő tagoknak. Ebben nagyon „épületes“ dolgokra tanítatnak az építő munkások. Így például a 13-ik oldalon a bojkottról mondja: „Ez csak azon a helyen alkalmazható sikerrel, ahol az építkezés, vagy a munkatolyamat halasztást nem tűr.“ Tehát az építetőknek a szorult helyzetét ilyenképpen kihasználni, — igazság! — Vagy a 15-ik oldalon: „A jelen idők józan szemlélője elől eltűnnek a hazafiság üres, semmitmondó frázisai!“ Tehát ez is igazság, hogy a hazával ne törődjünk semmit sem.

Ne törődjünk azzal, hogy ha a köműves munka szünetel, ugyszólván az egész országban megszűnik az ipari élet. Ime a ki hazát nem ösmer, nem ösmer felebarátot sem! Mert nem törődik azzal, hogy az ő jogosulatlan követelődése következtében munkanélkülivé válnak a kőfaragó, ács, asztalos, lakatos, mázó, üveges, vas, bádogos, szobafestő, kályhás, szerelő stb. munkások ezrei. Mert hiszen, ha szünetel az építő ipar — ezek sem dolgozhatnak és nem kereshetvén, nem fogyaszthatnak, úgy, hogy a gazdálkodó osztály is érzékeny kárt szenved. Arról nem is szólnak, hogy az építetők is ezeket veszítenek, a miért az épületek a kitűzött időre el nem készülnek, mert ezzel, mint a

példa is bizonyítja az igazságra hivatkozó végrehajtó bizottság, mit sem törődik.

Pedig törődnie kellene, mert ha tapasztalják az építetők, hogy ilyen rettenetes bizonytalan az épületek befejezése, hogy esetleg évekig sem láthatják befektetésök hasznát, — bizony nagyon is meggondolják majd, vajjon hozzá fogjanak-e új építkezéshez! Ime most Debrecenben is több háztulajdonos elállott építési szándékától éppen a köműves szakegylet magatartása miatt. Ilyen körülmények között talán egészen megszűnik majd minden munka, mert senkinek sem lesz kedve vagyonát ilyen bizonytalanságban kockáztatni. Pedig hát a szervezetnek éppen az lenne sokat hangoztatott célja, hogy „a munkanélküliek számát apassza“. Ezért követeli a munkásoktól a szervezetbe való belépést, ezért szedi tőlük különféle címen a díjakat. Mert aránytalanul sok pénzt kénytelenek fizetni a szegény munkások. De az igazságot hangoztató plakát, a mikor olyan célzatosan kiszámítja, hogy a 10 tagból álló család — mintha minden köművesnek tíz gyermeke lenne — egy-egy tagjára 6 egész 3 tized krajcár esik, — bölcsen elhallgatja, hogy ugyanez a szegény munkás, nehéz keresményéből minden héten az egyes szakegyleteknek megfelelően 86—140 fillért kénytelen rendszeres járandóságként fizetni és ezen felül majdnem minden héten 20—30 fillért.

De a szervezet nem elégszik meg az „Eszközeink“ című füzetel. Az ebben foglaltakon kívül időről időre szerkesztői üzenetekben tanítja ki a szaktársakat. Így például az „Építő munkás“ 1905. március 15-iki számában arra tanítja a vidéki bizottságokat, hogy „ne engedjétek a szaktársakat harcra menni mindjárt tavasszal, amikor még egy kalapács ütést sem dolgoztak, mert azok a szaktársaknak, akik egy telt valahogy átküzdenek, el kell bukniok. Mindig az legyen a szaktársaknak a feladatuk, hogy mikor már az emberek dolgoztak és kerestek, csak azután kell valamit kezdeni.“

Azonban a józanul gondolkozó és dolgozni szerető építő munkásnak figyelembe kellene vennie, hogy az építkezés nem olyan mulhatatlanul szükséges valami, mint a gazdasági munka. Fokozni kellene inkább az építési kedvet, hogy legyen az építő munkásnak mindig munkája és ne lenne szabad a nagyközönséget az építkezéstől elriasztani, mint azt most a szakegyletek cselekszik.

A szakegyletek vezetőségének pedig megkellene gondolnia, hogy az építési kedv további csökkentése esetén a tagok mihamar arra a meggyőződésre fognak jutni, hogy bizony ők hiába fizetik azt a sok pénzt a szervezetbe, mert nem hogy többet kereshetnének, hanem a munka fogytával napról-napra kevesebbet. És ezen felül gyakran keresetük 20 százalékát oda kell adniok nem dolgozó társaiknak, mint a hogy most erre a bábaképezdénél dolgozó munkásokat akarják kényszeríteni, a mi pedig rettenetes igazságtalanság lenne, mert a többiek is éppen úgy dolgozhattak volna, mint ők!

Ilyen körülmények között mi hamar tudatára ébrednek majd az összes építő munkások, hogy ez a szervezet csak arra való, hogy alaposan megdézsmálja a keresetüket és a nélkül, hogy a tagok javát előmozdítaná, hogy a munkát szaporítaná, harcra viszi őket az egész társadalommal, melyet a folytonos bojkottal és sztrájkokkal érzékenyen megkárosítanak és az építkezéstől teljesen elriasztanak.

Fontolják meg tehát a hazafias magyar munkások hova juthatnak majd, ha tovább is a szakegyletek által vezetetik magukat és nem ők vezetik a szakegyletet jól és helyesen felfogott érdekeik támogatására, a mi nem lehet ellentétben a haza érdekeivel sem!

Arról meglehetnek győződve a munkások, hogy ha a vállalkozók felejtkeztek volna meg ekként magukról és minden jogos ok nélkül leszállítani akarták volna a kölcsönösen meghatározott munkabért és ezzel szemben folyamodtak volna bojkotthoz, vagy

A szfinksz álma.

Irta: Herceg Ferenc

— Üljön ide, barátom és megse mukkanjon. Itt a teája, itt a cigaretták és itt vagyok én . . . A világhírű mester pedig mindjárt el fogja játszani a szfinksz álma című rapszódiját. Mit kíván még többet?

Ezt a vöröshaju Pogányné mondta nekem.

A mester már régóta gyanusan kerülgette a zongorát. Ha megkérték volna, akkor semmi esetre nem játszott volna. Mivel azonban senki nem szólt neki semmit, nagyon elképedtetten, míg végül egy váratlan oroszlanugrással rávetette magát a hangszerre.

Mikor végigfuttatta ujjait a billentyűkön, nagy robajjal bebotlott az ifju Ladányi báró. Megseminisítő pillantásokkal és haragos pizszegéssel fogadták. A báró feszelenül nézett körbe.

— Sokáig fog még énekelni az a bácsi? — kérdezte ártatlan arccal és hangorabban, mint maga is akarta.

A barbár bizony tenoristának hitte a világhírű zeneszerzőt . . . A társaság kővé dermedt. Az én szomszédasszonyom azonban, aki az imént olyan kitüntető módon vett gondjába, nevetőgörcsöt kapott. A fogai közé gyűrte a zsebkenőjét és én attól tartottam hogy vagy megfúl, vagy hangosan elkezd sikongani.

A mester maga is meghallotta, amit az

ifju mondott. Megfordult a székén és vészjósló arccal a frakkja zsebébe nyúlt.

— Meglássá, — mondtam Pogánynéknak — meglássá, most kivesz egy dinamitpatront, melyet ilyen eshetőségre mindig magával hord és az egész szalont felrobbantja a levegőbe.

Tévedtem. Egy nagy zsebkendőt vett ki, azzal megtörülte hatalmas homlokát, majd elmosolyodott. Azt mondta:

— Nem rossz!

Bizonyára eszébe jutott, hogy Párisban az ifju bárónök sírógörcsöt kaptak, mikor első ízben eljátszotta nekik a szfinksz álmát; a vén heregnök pedig — maradandó emlékül — megállították a szalonórájuk mutatóját. És most ez a fiatal ember azt hiszi róla, hogy ő tenorista . . . Igazán nem rossz!

A mester most játszani kezdett. Tüzes kedvvel és elragadó művészettel. Előbb azonban a rettenetes zöld szemével megragadta Ladányi bárót, igen megragadta, aztán odaszoritotta a sarokba és odaszegezte a falhoz. A fiu megszeppenve állott ott és úgy mozgatta az orra hegyét, mint a megijedt tengeri nyúl. A mester neki játszott. Egyedül csak neki. Az új Orfeusz feltette magában, hogy a zene hatalmával megszelidíti ezt a vadállatot.

Pogányné tudta, hogy némileg botfülü ember vagyok és magyarul kezdte nekem a rapszódia gondolatmenetét.

— Az egyhangú topogás azt jelenti, hogy a sivatag tevéi naplemente után az oázis forrásához vonulnak . . .

— Honnan tudja, hogy este van és nem hajnal?

— Boldogtalan, hát nem hallotta az imént a nap leáldozását? A tevék zajába most belevegyült a hazatérő flamingó sereg szárnyzuhogása . . .

— Ki az a gyönyörű asszony ott a Munkácsy-kép alatt? — kérdeztem.

— Hol él maga, hogy még őt sem ismeri? Bakóné!

— Tiszta, büszke és tündöklő, mint egy szentkép! Olyan, mint a hire. De hiszen róla azt hallottam, hogy egyáltalán nem szokott a társaságba járni?

— Ma van itt először és alkalmasint utoljára is . . . Akarja tudni, hogy kinek a kedvéért jött? Farkas Kálmán, a szobrász kedvéért.

— Lehetetlen.

— Szokják le erről a szóról, ha társaságban akar élni . . . A dolog lehetséges és mindjárt el is mondom, hogyan lett lehetségessé. Szeptemberben azt mondták Bakónénak, hogy Farkas be szeretne neki mutatkozni. Mivel ugyanakkor arról is értesítették, hogy a szobrász halálosan beleszeretett, a szép asszony természetesen hallani sem akart róla . . . Októberben azt jelentették Bakónénak, hogy Farkas Kálmán le akarja mintázni a fejét. Megbízták Magyarországot patronája óriás szobrának az elkészítésével és Farkas csak úgy mer erre a feladatra vállalkozni, ha a legmagyarabb szépség lesz

strájkhoz, bizonyára az egész társadalmat maguk mellett találják a jogtalan támadással szemben. De most ilyesmiről szó sem volt!

Békében és az igazán szépen megállapított munkabérral teljesen megelégedve dolgoztak a debreceni munkások. De a szakszervezet életjelt akart magáról adni. És bele kergette a békés és megelégedett munkásokat a bojkottba. Ime most is nagyobb jóakarójuk a munkásoknak a debreceni vállalkozók, mert a helyett, hogy erre a váratlanul jött igaztalan eljárásra úgy feleltek volna, mint például a nagyváradai építések, kik Horvátországból hozattak munkásokat, ők a józanságra és megfontolásra intő zárlatot alkalmazták. De természetesen sürgős kötelessége úgy a vezetőségnek, vagy ha ők nem tennék, maguknak a munkásoknak ezt az áldatlan, mindenkire káros állapotot haladéktalanul megszüntetni, mert különben kényszerítik a vállalkozót, hogy olasz, horvát, vagy más idegen munkásokkal fejezzék be a már megkezdett épületeket. Ezalatt pedig majd elmúlik a nyár és a debreceni munkások a sok helyi munka dacára egy fillért sem kereshetnek és a télen majd fáznak és éhezhetnek.

Holott ha csak egy szikrányi hazafias érzés van a munkásokban és különösen vezetőkben, figyelembe kellene venniük, hogy hazánkban jelenlegi nehéz és válságos helyzetében feltétlenül szüksége van arra, hogy fiai egymással békében, a nép minden rétegében — a lehetőségig rendezett viszonyok között, megelégedve és így szilárd ellentétállásra képesen éljenek, — nem pedig harcban egymással, nélkülözve és elégedetlenül!

Éppen azért az iparhatóságnak, az ipartestületnek sem szabad ezen elszomorító állapotot tétlenül szemlélni, hanem ha maguk az érdekeltek nem fordulnak hozzájuk, hivatalból teremtsenek sürgősen békét, egyetértést és rendet!

F. F. dr.

Gondolatok.

Ha az volna a nemzetek célja, hogy visszamenjenek a gyámság alatti gyámoltalanság buta apáthiájába: és ha az volna a kormányok célja, hogy egyfelől saját erejükkel, másrészt idegen Istenek hatékony támogatásával kiszaggassák a nemzeti fejlődés gyökérszáleit: akkor meg kellene korszoruzni Tiszát, mert ő nagy volt mint a munka, melyre vállalkozott és sötét, mint a cél, melyet elérni nem fog soha.

Az az élő történeti parancs, a mely válságos pillanatokban a nemzeti közvéleményben hallatja szavát, leszorította őt áldástalan öklöndözésének porondjáról: kezét lekötötte a nemzeti élet lüktető ereje, agyára, akaratára ránehezedett az a történeti parancs és ő még mindég ott áll a körül tajtékzó tengerárban makacsul, mint a csárdabeli dudás, akinek fáj átengedni a tért, mert hogy felettebb szerelmetes lett kormánykodásának kétes glóriájába.

És még mindég akad gyász-magyar, a ki el-elsir egy bús elégiát az „erős kéz” sorsa felett; és még mindég akad politikus, a ki nem tudja belátni, hogy az „erős kormány” gyámságot jelent, ellenben „az a nemzet a legboldogabb, a mely legkevésbé kormányoztatik”. Nem az erős kormány adja a nemzet hatalmát, hanem a nemzet hatalma, a melynek forrása a szabadság, önállóság, gazdasági és politikai függetlenség ad tekintélyt a kormányoknak. Minden, a mi emez erőforrásokkal szembe helyezkedik, akadály a állami fejlődésnek és tényezője annak a rák haladásnak, a mely végeredményében az állami kiskorúsághoz s azzal egyetemben idegen érdekek érvényesítéséhez vezet.

Az az összefogózkodás, a mely köztünk és Ausztria között létesült, a társuló felek egyenlőjogúságának princípiumából indult ki. Az egyenlő jogok nagyban, egészben egyenlő erőttételeznek fel. Az összefogózkodás idő és célszerűtlensége tehát annál szembeszökőbb, mennél tisztábban áll előttünk egyfelől az Ausztriát alkotó népelemek divergentiája

s az ebből eredő állami erőtlenség, másfelől pedig az a jogosulatlan befolyás, amely immáron nyílt akadály a nemzeti akarat érvényesülésének. Ennek a szoros kapcsolatnak szükségessége reánk nézve ma nem csak fenn nem áll, de sőt jelentékeny veszélyt hord magában, s épen azért az összefogózkodás merev fenntartása, vagy épen szorosabbá tétele kormányprogramnak időszertelen, belülről kiinduló célnak magyartalan, felülről jövő akaratnak pedig erőtlenségre.

Megértünk a teljeskorúságra: nem Tisza Istvánokat kíván politikai történetük logikája, hanem statusférfiakat, a kik megértik az idők követelményeit, a kik működésükhöz a nemzeti akaratból merítenek erőt, tápot. És mentül esőkönnyösebben ragaszkodik Tisza az ő hibás eszméihez, mentül tovább túri a körüle zajló politikai közvélemény hullámcsapásait, annál nagyobb érdemeket szerez a nevetségességre.

Katrics Kálmán.

H I R E K.

— **Vasárnapi istentiszteletek.** A holnapi istentiszteletek sorrendje a következő: Nagytemplomban: Uray Sándor segédlelkész; Kistemplomban: Kolozsváry Mihály s. lelkész; Kossuth utcai templomban: Könyves Tóth Kálmán; Ispotály templomban: Szele György; Városi szegényházban: Hajdu Zsigmond püspöki titkár; Csapókerben: Kovács János népisk. felügyelő.

Az ágost. hitv. ev. templomban vasárnap d. e. 10 órakor az istentiszteletet Maty Lajos főesperes végzi.

— **A mentő-egyesület ügye.** Debrecen hivatalos vezetőségének és bizottságainak gondolkodásmódja kétségbevitte a fenyegetné a tárgyilagos szemlélet, ha nem szoktattak volna már hozzá minket ahhoz, hogy örökké csak konzervatív felfogásról, maradi szellemről adjunk hírt. Itt van most napirenden a mentő-egyesület alakítása. Más városok, mielőtt még erre nézve felszólítást kaptak volna, sietnének anyagi támogatással segítségére lenni a vajudást túlélni akaró közhasznú intézményeknek. És azt a köz-

a modellje. Bakóné természetesen hallani sem akart ezen izetlenségről... Noverberben és decemberben azonban mindennap látta az izzó szemű, fekete arcú bohémet... Hol a színházban, hol a hangversenyteremben. A szegény asszony hihetetlenül meguntta ezeket a hipnotizáló pillantásokat. Végre is mi kőze neki ahhoz az emberhez? Januárban súlyos baleset érte a szobrászt. Egy pisztoly elsült a kezében és megsebesítette. Azt mondta, hogy véletlen baleset volt, de Bakóné tudta, hogy agyon akarta magát löni... Most Márciusban vagyunk és ime, a szép asszony ma eljött ide, hová sohasem szokott járni...

— Hátha nem is tudja, hogy Farkas itt lesz?

— Tudja, én mondtam neki! Azért jött, hogy okosan beszéljen vele. A szíve teli van nemes részvétellel és tiszta barátsággal. Ugy akart vele beszélni, mint egy okos nővér a bolondos öcsésével. A saját családi boldogságáról, az uráról és a kis leányáról akart neki beszélni... Ez alkalmasint fel akarta neki ajánlani önzetlen barátságát...

A mester halk fuvolahangokat esalt ki a zongorából, — azt hiszem, a hold felkelését festette — a társaság pedig egyszerre a haragos pillantások egész sortűzét zudította az ajtó felé. Egy hosszú, komor képű ur lépett be a szalonba. Kemény György volt. Amióta belépett, rögtön meglapult egy sarokban, összefonta a két karját és szomorúan, sötétén bámult maga elé.

— Hát ennek mi a baja? — kérdeztem mindentudó szomszédnémat.

— Nagyon a szívére veszi, Hogy Csipkédinél ráunt és mással kacérokodik... Egy hónapja már szalonról-szalonna üzi hűtellen ideálját, mint a tüneményes orru vizsla... Mindenki sajnálja szegény fiút, csak egy ember neveti kaján kárörömmel: Csipkédy, a szép asszony férje... Pedig négy esztendőig testi-lelki jó barátok voltak és ha Kemény két napra elmaradt Csipkédyék házából, akkor a férj szemrehányó levelet irt neki...

— Csipkédy most természetesen a felesége új imádóját zárta a szívébe. Sohasem hittem volna, hogy a higgadt és derék ember ilyen csapodár lehessen! De melyik is a szép Csipkédyné?

— Ott ül a kandalló előtt. — Nem látja?

A kandalló mellett ketten ültek, egy bájosan impertinens arcú asszonyka és egy fekete arcú, démoni módon érdekes ember. Csipkédyné látható undorodással fordította el profilját a szegény Kemény szemrehányó pillantásai előtt...

— És ha már benne vagyunk a pletykában: ki a boldog pogány, aki a szegény Kemény Gyurka örökébe tört?

— Csipkédy ur új barátja, Farkas Kálmán.

— Szobrász?

— Ő maga.

— És Bakóné?

— Ő már megkésélt a testvéri részvétellel, meg az önzetlen barátságával és én azt hiszem, hogy ez némileg fáj neki...

Megfordultam és szemügyre vettem a csodaszép asszonyt. Mozdulatlanul ült a nagy kép alatt, kissé lehajolt fejjel. Egész odaadással hallgatta a zenét. A finom metszésű szája fájdalmasan vonaglott, a szemében pedig könnyesebb csillogott. Nagyon meghatónak találhatta a szfinksz álmát... Megsajnáltam, bár magam sem tudom miért.

A zongora menydörgött, — a szomszédnőm azt állította, hogy ez a napfölkelté — aztán felébredt az álmodó szfinksz és taps töltötte be a szalont. Mindenki tapsolt, legjobban Csipkédyné és a szobrász. Pedig fogadni mernék, hogy egy hangot sem hallottak.

— Gyerünk a buffetbe! — indítványozta a vöröshaju Pogányné. — De előbb várjon egy percig!

Azzal odasiet a világhírű mesterhez és egy önfeledt mozdulattal megcsókolta a kezét.

— Oh, mester! — rebegte.

A mester elégedetten mosolygott.

— Mit beszélnek mindig a művészi szalon problémájáról? — mondta, — A probléma meg van oldva: ez Magyarországon az első művészi szalon.

Én Bakónét kerestem volna azalatt, de a szép asszony már elment.

egészségügyi bizottság, mint kiválóan szakbizottság, sem vonhatja kétségbe, hogy mentő-egyesületre szükség van Debrecenben. Hiszen egy 80000 lakossal bíró városban nevéseges valami, hogy halálosan sérült embereket csirkefogók és ahhoz nem értő emberek szállítanak a kórházba olyan primitív alkotmányokon a melyek szegényre válnak Debrecen városának. Sajnos, de Debrecen mindig száz esztendővel visszafelé szeret pillantani és a korrall, a kor eszméivel párhuzamosan haladni nem izlik neki. Tudnunk kell, hogy pl. Abauj-Szántónak van hatóságilag támogatott mentő-egyesülete, és Debrecen városnak nincs pénze ahhoz, hogy egy mentő-egyesületet támogasson! Elvégre is be kellene látnia a közegészségügyi bizottságnak, hogy a maradiság szellemének követésével végre is nevésegesse válik. A mentő-egyesület közhasznú, közegészségügyi intézmény, s azt nem lehet a bizottsági tárgyalások kátyujába hajtani... Nem lehet és nem szabad...

A tény az, hogy a közegészségügyi bizottság tegnap ülést tartott és azt határozta, hogy majd máskor fognak — határozni. Hiába tárták a bizottság elé minder érvüket dr. Burger Péter és Berger Jenő, a hozzájárulás kérdésében a bizottság nem határozott. A kérdést tanulmányozni fogják... mert a városnak nagyon kevés a pénze és a házipénztár nagyon szegény... Talán időszerű volna a kedves házipénztár lábraállítására segély-akciót indítani — társadalmi uton?

Ebben a kérdésben felkértünk a következő, igen megszívlelendő sorok közzétételére:

Tek. Szerkesztő ur! A mentő intézmény ügyében tartott egészségügyi bizottsági ülésről hozott közlemények olyanok, melyek a mindnyájunk által óhajtott gyors létesülését ez intézménynek veszélyeztetetik. Legyen szíves tehát becses lapjában helyt adni.

Kevés érdeklődést mutattak a kitűzött ügyek iránt az egészségügyi bizottság igen tisztelt tagjai, mert csak igen kevesen jöttek el. A hatósági orvosokon kívül az egy Berger Jenő képviselte a közönséget. Dr. Lengyel tiszt orvos a katonaságot, én pedig a kiküldött előkészítő bizottságot.

Megtörtént sajnos az ami rendesen történni szokott, hogy e kevesen sem tájékozták magukat kellően a szönyegen levő ügyről és így nem is határozhattak mást mint, hogy határozni fognak, mert egyszerű halálra csak megtenni lehet egy bizottság több heti jól átgondolt munkásságának eredményét alapos kritika tárgyává tenni.

Nehogy azonban valaki ebből legtávolabbról is az ügy halogatását magyarázta, mint öröndetes tényét conttálhatjuk amaz egyhangú véleményét a bizottságnak miszerint a mentő intézményt haladéktalanul létesíteni javasolja.

Hogy az egyik bizottsági tagnak a közönség zsebe fáj a másinak a hatósága az mellékes: nem fogja megakasztani remélhetőleg a kiküldött előkészítő bizottság serény munkásságában. Azoknak haladni kell és reméljük haladni is fognak a megkezdett helyes uton, mely biztos sikerre vezet.

Az egészségügyi bizottság tárgyalása meggyőzhet mindenkit a törvényhatóság hozzájárulásának szükségességéről; hiszen egy jó része a bizottságnak kizárólag a hatóság által óhajta létesíteni; de nem győzött meg senkit a társadalmi uton létesítendő mentő egyesület fölösleges voltáról.

Szükséges, sőt nélkülözhetlen a mentő egyesület létesítése nem csupán a szellemi vezetés és anyagi fentartás céljából; hanem legfőképpen a nagyközönség érdeklődésének állandó ébrentartására e nemes hézagpótló

intézmény folytonos fejlesztése és kiterjesztése szempontjából.

Szükséges tehát a nagyközönségnek módot nyújtani, hogy hő vágyát képező eddig is fájdalmasan bosszusan nélkülözött mentő intézmény létesítése és irányításában részt vehessen; de szükséges azért is, hogy ama nemes emberbarát jótékony adománya „a létesítendő mentő egyesület céljára felhasználható legyen, mert mentő egyesület nélkül ahhoz nyulni senkinek sem áll jogában.

Az előkészítő bizottság ezek után remélhetőleg csak fokozott eréllyel fog hozzá látni most már a társadalmi szervezéshez. Összeállítja a mentő bizottságot és kibocsátja a felhívást és gyűjtő íveket.

A közönség érdeklődéseinek kézzel fogható bizonyosága egyébiránt a mentő egyesület javára rendezendő virág korzó is; mely alkalommal tudunkkal az előkészítő bizottság az első mentő kocsit bemutatni szándékozik.

Dr. Burger Péter.

— **Az egyházkerületi közgyűlésről** irt tegnapi tudósításunk bevezetése tévedésen alapszik és kiküldött munkatársunk az előzmények és a körülmények helyes ismerete nélkül írta meg a dolgot. Lapunk legközelebbi számában alkalmunk lesz az egyetem ügyét bővebben és mindenfölképp tárgyi-lagosan ismertetni.

— **A hajduszoboszlói papválasztás.** Bélteky Lajos tegnap végre megnyugodhatott. Az egyházkerületi bíróság ítélezett a választás ügyében beadott fellebbezések fölött és úgy határozott, hogy az egyházmegyei bíróság ítéletét megváltoztatva, Bélteky megválasztását a szoboszlói lelkészre, helybenhagyja. Az ítélet Bélteky nagy számú hívei között nagy meglepetést szült.

— **A városházán** ma délelőtt Kovács József polgármester elnöklete alatt tanácsülés volt, amelyen előkészítették és meghatározták a június 2-án megtartandó közgyűlés anyagát, és sürgős, különben jelentéktelen ügyeket intéztek el.

— **A kamara háziipari kiállítása.** Nincs az országban még egy kamarai kerület, mely oly gazdag volna a háziiparok változatos fajaiban s nincs egy, melynél oly fontos volna a háziipar, mint a debreceni. Óriási mezőgazdasági vidékek egyesülnek itt a felső vidék szegény sorsu, kézi munkára utalt régióival s minthogy az országnak ezen a keleti részén igazi ipar még annyi sincs, mint az északi és nyugati vidékeken, itt tehát az iparpolitikának a legelső vonalon, a népiparon kell kezdenie a munkát. Annál inkább is, mert a népesség túlnyomó része télen foglalkozás nélkül van s ez a nemzet háztartásában óriási kárt okoz, az ekként munka és kereset nélkül levő százazrek ugyanis a nemzet kész vagyonát kénytelenek felenni, ahol pedig kész vagyon nincs, ott a kívándorlás botjához kénytelenek nyulni. Ezért nagyon fontos az a munka, melyet a kamara a háziipar fejlesztésre fordít a mely munkának egyetlen ponton, a mezőgazdasági háziipar szalma, sás és vesszőfonó ágán való legutóbbi eredményét mutatja be a kamara holnap megnyitó szép kis kiállítása. A kamara e kiállítással közvetítő gyanánt kíván fellépni a munka és fogyasztás között, hogy egymással ezeket mintegy megismeresse. A már elrendezett kiállítást ma, szombaton d. u. 6 kor mutatja be a kamara a sajtó képviselőinek s holnap d. e. nyitja meg a meghívott vendégek előtt.

— **Dócy majális.** A vidám, pajzán gyermek sereg mulatságával kezdődött tegnap a Dócy majális. Apró, szőke és barna fürtös fejek, fehér és kék ruhák tarka serege árasztotta el a Dobos pavillont, és hangos jókedv és zsvaj verte fel hosszú téli álmából a tágas tancstermet. Ennivaló, bájos jelenségekben nem volt hiány. Itt egy csöpp szőszkeség sétált karonfogva egy ifju gavalérral, a ki mindedig nem tudott csak egy lányira is megnőni. Amott barna, bájos leányare lejt a bostont a csárdás rithmusaira

kecseesen és azzal a bájjal, amely a kitűnő táncosnőt és jövendő bái szépséget sejteti benne. Ez a kis Szilágyi Izabella. Táncosadvarlását komoly, méltóságos képpel fogadja és az ember azt hinné, mikor barna szeméit szelid kíváncsisággal, acélosan veti táncosára, hogy nemsokára lakodalmi táncot fog lejteni. Csupa szín, csupa hangulat, amely megragadja a képzeletet és visszavarázsolja a gyermekkor édes örömei közé. Haj, régi szép idők! A Dócy majális a gyermeksereg mulattatásával emelkedett Debrecen krónikájában első helyre. Mert ki nem szereti látni a bájos apróságokat, Hajdu Ilonkát, Szaty csöppsegeit vidám táncra kelni komoly képű nyolc esztendő s ifjakkal! A nagyok mulatsága este kezdődött. Ha az ember apró gyermekeregtől irhat, minek adjon számot erőszakolt vidámságról és flirtelesekről?

— **Rákóci hamvai.** A közönség körében mindjobban elterjedt az a hír, hogy Rákóci és a magyar bujdosók hamvait nem fogják hazahozni s hogy ez az ügy teljesen elaludt. Ezzel szemben Thaly Kálmán a következőket közli néhány fővárosi ujságban. Eppen nem áll az a hír, hogy Rákóci és az emigránsok hamvai hazahozatalának ügye elaludt. A tárgyalások folyamatban vannak, tekintve azonban, hogy az emigránsok hamvai Dancigtól egész Nikomediáig vannak szétszórva eltemetve. több állammal kell érintkezésbe lépni, így még diplomáciai tárgyalás lesz szükséges, aminek következtében nem igen van remény arra, hogy a hamvak hazahozatala az ősz előtt megtörténhessék. A bizottság ugyanis nem akarja azt, hogy azoknak hamvait, akik Rodostóban vannak eltemetve, külön hozzák haza. A tárgyalásokat vezető bizottság elhatározta azt is, hogy Rákóci Ferenc Zinyi Ilona, gróf Beresényi Miklósné, Rákóci József jelenlegi sírhelye piramissal jelöltessék meg. A régi sírköveket is haza fogják hozni a hamvakkal együtt, s a sírköveket a kassai domba falazzák be.

— **Meghívás.** A kamara a székházában levő állandó iparmuzeumi helyiségben a mezőgazdasági háziipar téli foglalkozásként üzött ágaiból, u. m. szalmafonásból és szalmakalap készítésből, a sás- és gyékényfonásból, továbbá a kosárfonásból, vásárral egybekötött „Kerületi Kiállítást” rendezett melynek f. évi május hó 28-án d. e. 10 órakor történik. A kiállítás 5 napig, naponta d. e. 10-től 12-ig és d. u. 3-tól 6-ig lesz nyitva s f. évi június hó 1-én d. u. 6 órakor fog bezáratni.

— **A nyomdászok mulatsága.** Embertia. — a kit arra kárhoztatott a kényszer, hogy Junius negyedike előtt is lapot ovas, — ne botránkozz meg azon, ha azt tapasztalod, hogy egy pár sajtóhiba zavarja a fekete sorok értelmét... A nyomdászok a helyett, hogy mindig a te szórakoztatásodra törekednének, egyszer az esztendőben magukra is gondolnak és rendeznek nyári táncvigalmat s ezért néha-néha a sajtóhiba felé kalandozva szédésük. Az ólompor lovagjaitak és áldozatának mulatságán ott kell lennie minden ujságolvasó embernek. Elvégre is a nyomdászok hosszú esztendő unalmas napjait pazarolják az emberiség szórakoztatására. Megérdemlik, hogy az emberiség aki csak teheti, egy szerény estét áldozzon az ő szórakozásuk és sikerük kivására. Kéz kezet mos. Ha a nyomdász táncmulatság olyan fényesen fog sikerülni, amilyenek az előjelekből mutatkozik, bizonyára június negyedike után semmi — sajtóhiba sem lesz a lapban! Legyen ott június negyedikén a nyomdászok táncvigalmán minden ép-kézláb ember! A ki elmegy, nem fogja megbánni. Lesz része hangversenyben, műkedvelő előadásban, táncban és üde egyszerűségükkel pompázó leánykoszoruban. A nyomdászoknak táncmulatságukra az a jel-szavuk: „Jöjjetek és üdvözülni fogtok!” — Jegyek kaphatók a rendezősnél és a táncmulatság napján a jegypénztárnál. A ki tévedésből meghívót nem kapott, forduljon a rendezőséghez. (Debreceni ujság nyomdája.)

— **A debreceni ev. ref. egyház** az általa segélyezett árvák téli

ruházatának egy vagy több évre való szállítására pályázatot hirdet. Az ajánlatok 1905. évi június hó 15-éig (1—1 teljes felszerelésű minta darabbal együtt) az egyház-iktató hivatalában lesznek beadandók. Mint-hogy 150—160 fiúnak és ugyanannyi leány-nak ruházata lesz szállítandó. A részletes feltételek a debreceni kereskedelmi és ipar-kamaránál betekintheők.

x Balassa-féle valódi Ugorka-tej a leghatásosabb szépitőszert, mely mint a tapasztalat bizonyítja, minden hölgynek nélkülözhetlen. Pár nap alatt 2—3 szori beke-nés után kisimítja, finomítja az arcot és teljesen eltávolítja a szőrt, bőrfoltokat, pattanást, mitesszert stb. arcisztátlanságot a nél-kül, hogy a bőrnek ártalmára volna. Uvegje 2 kor. Hozzá ugorkaszappan 1 kor, puder 1 kor. 20 f., és 2 kor. Balassa K. gyógyszer-tárában, Budapest, Erzsébetfalva. Postai szét-küldés naponta.

x Speciálista férfi, fiu és gyermek szalmakalapokban Fekete Jakab férfi divat kereskedő Debrecen.

x Ki akar olcsón ruházkodni, az legyen szép és olcsó angol és belöldi divat-szövetet eredeti gyári árban **Ranunkel H.** és fia cégnél.

x Helyi kepes levelezőlapok legújabb felvételek 200 drb. 90 kr. Harma Pál antiquáriumban Fű-vészkert-u. 14. Telefon 374. Irások nagyválasztékban.

x Üzleti könyvek félárban. Cim a kiadóhivatalban.

x 500 drb. minta érték nélküli zacskó félárban eladó. Cim a kiadóhivatalban.

TÁVIRATOK.

A képviselőház ülése.

Budapest, május 27. Elnök: *Justh Gyula.* *Pap Zoltán* előadó ismerteti Heves-megye ismeretes kérvényét, amelyben a Há-zat az alkotmány védelmére hívják fel. Erre az előad. kifejti, hogy a király megesküdött, hogy a törvényt megtartja és megtartatja.

Madarász József: Szépen megtartja!

Battyányi Tivadar gróf helyesli, hogy a vármegyék a kormány alkotmányellenes cselekedetei elé — állj-t kiáltanak. (Károlyi György gróf mosolyog.) Lehet mosolyogni akkor, amídon az alkotmány védelméről van szó, hőseink nem mosolyogtak akkor, hanem megvédték azt.

Hock János: némely mosoly a hülye-ségnek a jele . . .

Battyányi: Ha a többségből nem akar-nak kormányt nevezni, más módon oldják meg a kérdést, nevezzenek ki más kormányt, azt leszavazzuk és ekkor oszlassák ám fel a házat; menjünk a választók elé, de legye-nek elkészülve reá Bécsben, hogy a nem-zet határozottan a personal unió mellett fog megnyilatkozni. Minden más megoldás lehetetlen. A vármegyék tegyék meg kö-telességüket s a sérelmes kormányintéz-keések ellen éljenek felirati jogukkal. Bizik a királyban, aki megesküdött az alkotmányra. (Taps és éljenzés a baloldalon.)

Kaas Ivor báró: Volt részünk a mult-ban is már az abszolút uralomban, a nem-zetnek nincs ettől mit félnie, egyedüli fey-verük a passiv resistencia, a hivatalnokok maradjanak meg állásukban és saját maguk akadályozzák meg az alkotmányellenes ural-kodást.

Vézi József: Menjük a barrikádokra!

Kaas Ivor: Nem, oda nem megyünk; én voltam már fogházban, de barrikádokon nem; Teljesítse mindenki kötelességét és a sajtót felhívja, hogy legyen ő az a barrikád, amelyre támaszkodhatnak.

Máday képviselő, Csanádmegye volt alispánja kifejti, hogy bizik a vármegyékben, hogy azok megteszik kötelességüket.

Máday beszéde folyamán Hencz Károly és Gróf Keglevich István képviselők heve-sen összeszólalkoztak.

Ülés alatt az a hír terjedt el a házban, hogy báró Fejérváry Géza a király már hétfőn kinevezi ügyvezető minisz-terelnöknek.

KÖZGAZDASÁG.

A Gresham új igazgatója. Feld Kál-mán, a Gresham életbiztosítótársaság ma-gyarországi igazgatója tudvalevőleg lemondott állásáról. A Londonban székelő igazgatóság ezen lemondással kapcsolatban elhatározta, hogy a magyar üzletet alaposan reorgani-zálja s ezért óvatos körültekintéssel igyeke-zett az új vezető igazgatót kiválasztani. Meg-elégedéssel és elismeréssel vesszünk tudomást arról, hogy a társaság magyar embert állít magyar üzlete élére. Ugyanis, mint értesü-lünk, Takács Zsigmondot, az Első magyar általános biztosító-társaság széles körben is-mert főtisztviselőjét nevezték ki ügyvezető-igazgatóul. A Gresham-ról utóbbi időben több kellemetlen cikk látott napvilágot, azonban meggyőződésünk, hogy az új igazgató azzal a korrektséggel és megbízhatósággal fog új irányt szabni, mint amelylyel az Első ma-gyarnál kiváló szaktudását érvényesítette. Scott vezérigazgató maga járt itt ismételtén Londonból s mostani ittlétekor tudatta Ta-kácsal, hogy e hatalmas intézet választása reá esett.

A budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

1905. május 27.

A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű. Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) 132—134 fillérig. Öreg közép (páronként 300—400 kgr-ig terjedő súlyban) — fillérig. Fiatal nehéz (páronként 320 kgrammonfelüli súlyban) 140—141 fillérig. Fiatal közép (páronkint 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 140—141 fillérig. Fiatal könnyű (páronkint 250 kilogrammig terjedő súlyban) 140—141 fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kilogrammon felüli súlyban) — fillérig. Közép (páronkint 240—280 kilogramm súlyban) — fillérig. Könnyű (páronkint 240 kilogrammig terjedő súlyban) — fillérig. — III. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogrammon felüli súlyban) 141—142 fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogrammig terjedő súlyban) 139—140 fillérig. Könnyű (páronkint 240 kilogrammig terjedő súlyban) 138—139 fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachl): Nehéz (páronként 240 kilogrammon felüli súlyban) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) — fillérig. V. Szerbiai Nehéz (páronként 260 kilogrammon felüli súlyban) 136—137 fillérig. Közép (páronként 240—260 kilo-grammig terjedő súlyban) 135—136 fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) 132—133 fillérig. A hízott sertés üzletirányzata élénk.

Nyilt-tér.

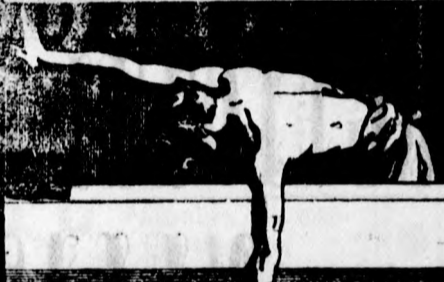
Borivóknak, kik a bort savanyúságukat meg-
szüntetni, mindenképpen a

MATTONI-FÉLE
GISSHÜBLER
legújabb égyéves
SÁVANYÚ-KÖR

iszandható. E víz kőszűrésű a bor savát és az italnak
széles kellemes, ingerlő mellékzet ad, anélkül, hogy
a testet fessé.

Permetezéshez legtokéletesebb és legolesőbb az országszerte elősmert, legjobb 8 versenyen első díjjal ki-tüntetett a **Vöréb István** által Deb-recen Május 1-től I. ker. Szappanos-u. 10. szám, saját, házában gyártott pótszabadalma-zott „**Sugár**” permetező. Permetezőket tö-keletes javítás és átalakítás végett elfogadok. Árjegyzéket ingyen, bérmentve.

BRÁZAY FÉLE
SOSBORSZESZ

SOSBOR SZESZ

NAGY ÜVEG ÁRA: 2 KORONA
KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA
HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ
MELLEKELVÉ VAN!

ad. 660—1905. szám

Hirdetmény.

A debreceni ev. reform. egyház által segélyezett árvák téli ruházatának egy vagy több évre szállítására pályázat hirdettetik.

Feltételek.

1. Évenként 160—165 fiúnak 2 ing, 2 lábravaló, 1 nad ág, 1 mellény, 1 kabát és 1 kalapból álló téli öltözet; ugyanez 160—165 leányak 2 hosszú ing, 1 szoknya, 1 derék, 1 felső ujjas és fejkendőből álló téli öltözet szállítandó.

2. A leányok felső ujjasa a fiuruhák posztójából készítenendő.

3. A feherneműek jobb minőségű esikős jegyű vászonból állítandók elő.

4. A gyermekek életkora 6—12 év között váltakozik.

5. Pályázók kötelesek zárt ajánlataikat az összes szükségletre 1—1 teljes felszerelésű minta darabbal együtt 1905. évi június 15-ik — tizen-tödik — napjának délutáni 4 órájáig a debreceni ev. reform. Egyház iktatóhivatalában, elismervény mellett beadni.

Az ajánlatok közül a küldöttség szabadon és kártérítési kötelezettség nélkül választ.

6. A vállalkozó, kinek ajánlata elfogadtatik, köteles a vállalati ár 5 azaz öt százalékát készpénzben, vagy elfogadható értékpapirban a debreceni ev. ref. Egyház pénztárába az ajánlat elfogadásától számított 3 nap alatt óvadékkul letenni.

7. A fiu ruhák és a leányok felső ujjasa igazolandó hazai gyár. mágyu kéi kes szürke katona posztóból, megfelelő erős barchet béléssel, a leányok egyéb ruhája pedig szürke szövetből készítenendő s egy teljes öltözet beleérve a feherneműt is 18 azaz tizennyolc koronánál többre nem kerülhet.

8. A mérés az egyház hivatalos helyiségében 1905. június 20 és 21-ik nap-jain történik, míg a szállításnak végső határnapjaul 1905. évi illetve több évre kötött szerződés esetén minden évi szeptember hó 30-ik harmincadik napján állapítatik meg. Debrecen, 1905 május 24.

Harsányi elnök.

Jeney jegyző.

Tíz villa telek, a boldogfalvai legelső telepén, nyílt tere nyíló remek gyümölcsfákkal és esemege szőlővel, szemben a vasut állomással tehermentesen **előnyös feltétellel eladó,** a telkek távol az országúttól, pormentes helyen fekszenek, az éjszakiszél ellen a vasut állomás védi, az ujonnan építendő vasuti gyalog átjáróval télen nyáron lakhatók lesznek, akár a Hunyadi-utcán. Bővebb felvilágosítást ad a tulajdonos

Sümeghy Béla,

vaskereskedő, Csapó-utca 11. szám.

RONCEGNO-FÜRDŐ.

Vasuti állomás 535 méter magas a tenger színe felett.

Ásvány és minden modern fürdők és kurák. — Grand hotel des Bains, elsőrenői szálloda 200 szobával, táncteremmel és minden kényelemmel berendezve. Aranyas nagy park, illatos, pormentes levegő. Tézene, mindenféle nyári sportok. Nyári hőmérséklet 18—22°. **Idény tart május 20-tól október 15-ig** Prospektust kívánatra küld a Fürdőgazdálkodó, Ronceno, Délitrol.

ANGLOTTI

MILANO

az „Arany Bika“ szállodában.

FREGOLI

a táncoló Europa.

Szenzáció!

Két vendégfellepés

Szombaton és Vasárnap

azonkívül a szerződött tagok fellepte.

Kezdeté este 8 órakor.

Öreg ember nem vén ember

akkor, ha a leghirnevesebb tanárok által kipróbált amerikai tablettákat használja, mi az elgyöngült férfit erőt visszaszadíja. — Csakis elgyöngült férfierő (impotencia) elleni szer.

Törvényesen védve. — ÁRA 6 KORONA.

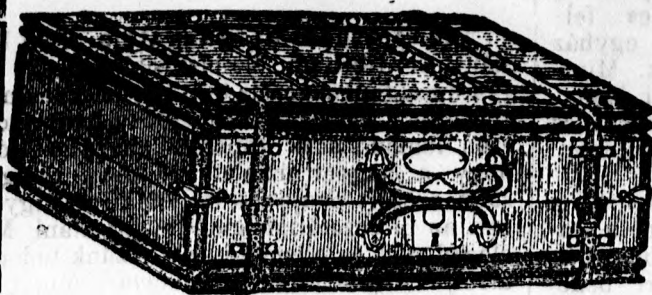
Széküldés discretio mellett postán naponta.

RADITZ gyógyszerháza Budapest,

a „Fehér Kereszt“-hez Fővámter 6.

(a központi vásárcsarnokkal szemben.)

Főraktára Budapest: Török J. gyógyszerháza Király-utca 12., Nádor-gyógyszerháza Váci-körút 17.

Miklósné és Jársa

bőrönd (koffer) gyára, Debrecen, Piac-u. 26, a nagytözsde mellett.

Mindenféle bőrönd (koffer) és táska javításokat olcsón, szakemberien és pontosan eszközölünk, nagyraktárt tartunk saját gyártmányú kofferemből, utazó táskákból, a legolcsóbb árak mellett. Megrendeléseket méret után is készítünk.

5835. sz. 1905.

Temesvári vásári hirdetés.

Az idei Temesvári pünkösdi

országos vásár

folgó évi június hó 1-től bezárólag június hó 5-éig fog megtartatni.

Mindenféle állat felhajtása az országos vásárra június hó 1-től csütörtök reggel 5 órától kezdve meg van engedve.

Temesvárott, 1905. évi május hó 10-én.

A városi főkapitányságtól:

BANDL REZSŐ, főkapitány.

Figyelmeztetés!

Az elkerített állatvásártérre is szabad szekérbe fogott állatokat bevinni, de csak akkor, ha a szekérbe fogott állatok is szabályszerű marhalevéllé vannak ellátva.

A ki szekérbe fogott állatokat nem szándékozik az elkerített állatvásárra bevinni, a város területére, sőt a kirakó (ipari) vásárra is marhajárlat nélkül jöhet be.

Bánati ló-, szarvasmarha-, juh- és sertésvásár. — Gyümölcs-, mezőgazdasági-, kereskedelmi és iparvásár.

Margit fürdő intézet Debrecenben.

Uszoda megnyitás

Van szerencsém a n. é. fürdőző közönséget értesíteni hogy a kedvező időjárás következtében

fedett és langyos meleg vízzel megtöltött

uszodámat megnyitottam.

Az uszás tanítást **Jäschó Milos** szakavatott uszómesterem végzi.

Az uszoda mindennap
 { Reggel 6 órától déli 9 óráig Férfiak
 " 9 " " 12 " Nők
 Délután 1 " " esti 8 " Férfiak
 részére áll rendelkezésre.

Idény bérlet-jegy személyenkint 14 korona.

Minden bérlet egy saját uszó ruhát és egy lepedőt köteles magával hozni, és annak gondozását az uszó mesterre bízni.

● Az uszás tanítás iránt kérem az uszómesterhez fordulni. ●

Szives látogást kér tisztelettel a tulajdonos.

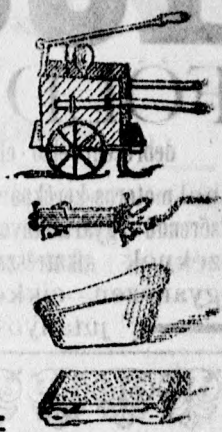
A legjobb és legolcsóbb jó jó ivó vizü kut-furrásokat, hely-ben és vidéken jótállás mellett, több-féle szivattyukat nagy választékban, a legolcsóbb árak mellett készítik, ugyszintén **vízvezetékeket és szivattyukat jutányosan javítok. Cséplő garnitúrákat és mindenféle gazdasági gépeket gyorsan s előnyös árért javítok.**

A n. é. közönség becses pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel
Ehrenreich Sámuel,
Széchenyi-utca 44. sz. alatt.

Tóth Gyula
vaskereskedő
Debrecen, Piac-utca 20. és 27. szám.

Ajánl legjobban minőségben a tavasi időnyre kertészeti és gazdasági szerszámokat és felszereléseket; kerti vasbutorok, **gyermek kocsik**, fürdőkádak, jégsekreányek, vas- és rézbutorok, peronospora és kerti fecskendők, minden vas- és fémiparhoz való szerszámok, **tüskés kerítés húzalok**, építkezésekhez **vasgerendák**, vas-, porcellán-kályhák, utóbbiakhoz **multiplicátor** (hőfejlesztő) betétek.
Legolcsóbb bevásárlási forrás.

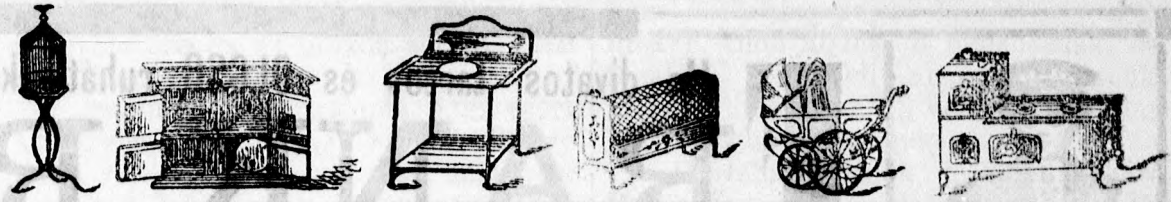

A ki feltétlenül valódi borból készült

kiván,
kérje kifejezetten az

Eckert Albert-féle
csász. kir. udvari szállító, GRÁC.

Pászka Romulusz
kávé és tea behozatala Fiume.

Ajánlja:

termeshü **kávéit**

5 kilós postacsomagokban elvámolva és bérmentve,

a következő leszállított árakban:

Szám	Megrendelésnél célszerű a kávé számát is idézni	1 kiló		5 kiló	
		K.	f.	K.	f.
1	Santos — természetes, válogatott	2	50	12	50
2	Menado-Liberia — igen nagy szemű, sárgás barna	2	90	14	50
3					
4	Portoriko — közepes nagyságu, keresett.	2	90	14	50
5	Portoriko Piraldi — legfinomabb Portoriko faj	3	60	18	—
6	Kuba — finom	3	—	15	—
7	— finomabb	3	20	16	—
8	— legfinomabb	3	50	17	50
9	— gyöngy igen jó minőség	3	20	16	—
10	— különlegesség — legfin., gyönyörű nagy	3	70	18	50
11	Jamaika — általánosán ismert jó kávé	3	10	15	50
12	Kék Jáva — igen szép, egyenlő szemű	3	30	16	50
13	Arany Jáva — Manadoszerű, könnyű súlyu	3	40	17	—
14	Neilgherry — súlyos fajkávé, igen ajánlható	3	40	17	—
15	Ceylon, finom	3	50	17	50
16	Plantacio — legfinomabb Ceylon faj	3	80	19	—
17	gyöngy Plantacio — legfin. Ceylon faj	4	20	21	—
18	Mokka arabiai — tördezett, de rendkívül finom	3	60	18	—
19	Men-Liberia — Kuba 6 sz.	—	—	14	75
20	Portoriko 4. sz. — Kuba gyöngy	—	—	15	25
21	Arany Jáva — Jamaika	—	—	16	25
22	Mokka — Kuba különlegesség	—	—	18	25

Pontos és tisztességes kiszolgálásról kezeskedem. A meg nem felelő árut kicserélem, avagy kívánatra a pénzt visszaadom.
Részletes árjegyzék ingyen !!

Elsőrendű gyártmány!

Evenként készül 61000 darab.

Árjegyzék ingyen és bérmentve!

Egyedüli elárusító:

Keszler A. műszerész
Debrecen,
Városi bérház.

Benzinmotorok, gőzcséplőkészletek, aratógépek és egyéb mezőgazdasági gépek

legujabb szerkezetben és legjobb kivitelben kaphatók

a magy. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynökségénél

Budapest, V., Váci-körút 32.

Árjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

168

telefon számot tessék kéri, megkapja ön az összeköttetést

FÖLDVÁRI L.

debreceni első elektrotechnikai vállalattal, ahol motoros-kerékpárok, Steyer fegyvergyári és más elsőrendű gyártmányu kerékpárok, varrógépek és ezeknek alkatrészeiknek van a gyári raktára, ugyanezen cikkek javítását szakszertűen, jutányosan elvállalja.

TELJES

Lovagló felszerelések, Új bőröndök, berendezett

Kézi táskák, mindennemű

Utazási cikkek, Tennis racketek és labdák, hálók

nagy választékban, olcsó árakon

Borsos Katánál Debrecen Városháza.

Megbízható cégek

Killer Ede egyedüli gőzerőre berendezett butorgyár, Debrecen.

Kun Márton kötszer-, keztyű-, pipere- és kézműáru-üzlete **Debrecen, Piac-utca 12. szám** (Stenczinger-ház) megnyílik június hó 1-én.

Fényképészeti cikkek gyári árban a **Schwartz**-féle pipázletben kaphatók.

Krausz Gyula kézi munka, rövidáru és előnyomda üzlete **Debrecen, Kossuth-utca 15. szám.**

Sírkövek legolcsóbban kaphatók a **Debreceni kőipar vállalatnál Piac-utca 56.**

Ha divatos, tartós és **OLCSÓ** ruhát akar viselni, azt csakis **FRANK REZSŐ**

Debrecen legnagyobb férfi-, fiu- és gyermekruhá árúházában szerezzé be, a „Bika” szálloda mellett.

Eddig nem létezett mesés olcsó árban árusítottak:

Férfi luszter öltöny, minden elképzelhető színekben	12, 14, 16, 18, 20 korona.
Férfi öltöny, kamgarn és cheviotból	14, 16, 18, 20, 24, 30
Fiu öltöny	8, 10, 12, 14, 16, 20
Gyermek öltöny	5, 6, 7, 9, 10, 12
Gyermek öltöny, valódi, szintartó, mosó	3, 4, 5, 6, 7, 8
Színes, divat, mosó mellény	5, 6, 7, 8, 9

Kizárólagos készítője a valódi toll könnyű szegedi nyers selyem öltönyöknek, méret után és készen.

Mérték szerinti megrendelések izlésesen és pontosan eszközöltetnek.

„Jurul” cipőgyár részvénytársaság főraktára

250 kr. Férfi cugos cipő sima v. betétes.

3 frt. Férfi füzös cipő igen tartós.

425 kr. Férfi cugos cipő, boxbőrből, tartós és elegáns.

450 kr. Férfi füzös cipő, box bőrből, tartós és elegáns.

550 kr. Férfi füzös cipő, valódi Chevreau bőrből.

270 kr. Férfi füzös cipő, tartós bőrből.

5 frt. Férfi cugos cipő, valódi szarvas bőrből.

DEBRECEN,

Piac-utca 48. szám,

Szent-Anna-utca sarkán.

240 kr. Női cugos cipő, igen tartós.

280 kr. Női füzös cipő, fekete vagy barna.

3 frt. Női gombos cipő, fekete vagy barna.

375 kr. Női füzös cipő valódi box bőrből.

5 frt. Női füzös v. gombos cipő valódi chevró bőrből.

120 kr. Női comot cipő losztinból vagy bőrből elől cuggal.

130 kr. Női kivágott cipő zerge bőrből.

120 kr. Szürke vitorla vászon cipő zöld talpal. (Strapa.)
40 kr.-tól feljebb. Fekete vagy barna vitorla vászon cipő gyermekek részére.

Valódi

Goodvear varrott

világcipő.

A jelenkor elismert legjobb cipője.

Kizárólag

Magyar gyártmány!

250 kr. Női 5 spangris fél cipő chevró bőrből bőr sarkokkal.
2 frt. Női kereszt soangris fél cipő zerge bőrből.